

BEBEK BANYOSU

AMAÇ

Bebeğin tüm vücudunun hijyeninin sağlanmasıdır.

TEMEL İLKELER

1. Miadında yenidoğan doğumdan hemen sonra su ile silinebilir.
2. Rutin banyo yenidoğanın göbeği düşmeden önce verilebilir ancak göbeğin düşmesini beklemek daha avantajlıdır.
3. İlk banyodan önce yenidoğanın vücut sıcaklığı stabilize olmalıdır.
4. Banyo bebeğe zarar vermez.
5. Küvet banyosu, silme banyodan daha iyidir.
6. Banyo haftada iki- üç kez verilebilir, ancak kültüre bağlı olarak bebek gerektiğinde daha sık banyo yaptırılabilir.
7. Akşamları yaptırılan banyo, bebeği sakinleştirir ve daha iyi uyumasını sağlar.
8. Yenidoğanın banyosu 5- 10 dk sürmelidir.

Dikkat Edilecek Noktalar

- Banyo yaptırılan alan güvenli olmalıdır.
- Banyo süresince bebek yalnız ya da küçük bir çocukla birlikte bırakılmamalıdır.
- En uygun zaman; iki emzirme arasıdır (tok ya da aç olmamalıdır).
- Banyo küveti ve banyoda kullanılan oyuncaklar ya da diğer materyaller kontaminasyonu önlemek için banyo öncesi temizlenmelidir.

- Banyo yapılacak odanın ısısı 24- 25°C olmalı ve hava akımı olmamalıdır.
- Suyun ısısı, 37°C- 38°C olarak ayarlanmalıdır.
- Hemşireler yenidoğanın ilk banyosunu verirken eldiven kullanmalıdır.
- Suyun derinliği bebeğin kalçasında olmalıdır.
- Banyo için kullanılan ideal temizleyici (sabun ya da şampuan) normal cilt pH'ını bozmamalı, ciltte irritasyon yapmamalı, gözleri yakmamalıdır.
- Sabun içermeyen sıvı temizleyiciler sabuna tercih edilmelidir.
- Vücut ısını korumak için küvette banyoda yıkama bezi kullanılabilir. Yıkama bezi, epidermise zarar vermemek için, bebeğin cildini ovuşturmak amacıyla kullanılmamalıdır. Banyo süngerleri mantar ve bakteriyel enfeksiyon riski nedeniyle kullanılmamalıdır.
- Silme banyoda her vücut bölgesi için kullanılan havlular farklı olmalıdır.
- Yenidoğanda en fazla ısı kaybı baş bölgesinden olduğu için, saçlar ve baş en son yıkanmalı ve bebeğin üşümesi engellenmelidir.

Silme Banyosu

1. Malzemeler hazırlanır, eller *el yıkama standardına* göre yıkanır.
2. Oda ısısı ayarlanır.
3. Bebeğin giysileri çıkartılır ve havluya sarılır (alt bezi kalabilir).
4. Suyun ısısı ayarlanır.
5. Temizliğe önce bebeğin yüzünden başlanır. Ilık su ile ıslatılmış pamuk ile yavaşça bebeğin gözleri silinir. Her göz için yeni ve temiz pamuk kullanılır ve her seferinde gözün içinden dışına doğru hareketlerle silinir (Bkz. Şekil 1).
6. Küçük temiz suyla ıslatılmış bir pamuk/ havlu bez ile yüzün orta bölümünden dışa doğru silinir. Burun, kulak çevresi ve kulakların arkası da aynı şekilde temizlenir.
7. Kulak arkalarına ve boyundaki cilt boğumlarına özellikle özen gösterilmelidir. Kulak içlerini temizlemek için kulaklara hiçbir şey sokulmaz, kulak kiri kolayca görülen bölgede ise el ile alınarak temizlenir.
8. Bebeğin cildinin hassas olduğu unutulmadan, yavaşça ıslak pamuk/ havluyla dokunarak, yumuşak hareketlerle kurulanır (Bkz. Şekil 2).

9. Bebek sarılan havlu açılmadan, bir elle ensesinin altından başını destekleyerek, kolla da sırtına destek vererek koltuğun altına doğru, yüzü yukarı bakacak şekilde tutulur.

10. Bebeğin başı içinde sıcaklığı dirsek veya bileğin iç kısmıyla kontrol edilen temiz su bulunan bir kap üzerine getirilerek temiz ve ılık su ile ıslatılır.
11. Göz yakmayan, bir şampuan ile başı nazik hareketlerle önden arkaya doğru masaj yapılarak yıkanır (Bkz. Şekil 3).
12. Temiz ve ılık suyla bebeğin başı durulanır.
13. Sonra bebek sırtüstü yatırılır ve havlunun bir kenarıyla yavaşça kafası kurulanır. Gerekirse yumuşak fırça/ tarak kullanılarak saçlar taranır ve başını sıcak tutmak için havlunun kuru ucuyla kapatılır.
14. Vücuduna sarılan havlu açılır. Yumuşak formüllü bir sıvı banyo ürünü ve suyla ıslatılan minik havlu ile vücudu silinir. Sırtı da boyundan beline kadar iyice temizlenir ve sonra suyla ıslatılmış başka bir havlu bezle durulanır.

15. Daha sonra hafif havlu hareketleri ile cildi tamamen kurulanır.
16. Alt bezi çıkartılır ve yavaşça bacakları, ayakları ve parmakları temizlenir. Islak bir havlu bezle durulanır ve ıslak kalmanın cildi tahriş edeceği göz önüne alınarak tüm boğumları iyice kurulanır.
17. Islak havlu ile genital bölge silinir. Kız bebekler için bölge önden arkaya doğru temiz ve nemli bir pamukla ya da yumuşak bir yıkama beziyle temizlenir. Sünnetsiz erkek bebekleri, sünnet derisi geriye doğru çekilmeden silinerek temizlenir. Yeni sünnetli erkek bebeklerde ise yaralı bölgenin etrafı ıslak bir bezle silinerek temizlenir, kurulanır.
18. Bebeğin altı bezlenirken göbek bağının üzerini kapatmamaya dikkat edilir.
19. *Göbek bakımı, standardına* uygun bakım yapılır.
20. Tüm işlemlerden sonra bebek giydirilir ve üşümesini önlemek için gerekli tedbirler alınır.
21. Malzemeler kaldırılır ve işlem kaydedilir.
22. *Eller el yıkama standardına* göre yıkanır.

Küvet Banyosu

1. Malzemeler hazırlanır.
2. Eller *el yıkama standardına* göre yıkanır.
3. Banyo küveti, beden mekaniğine uygun olması amacıyla, bel hizasında olacak şekilde ayarlanır.
4. İlk olarak yüz temizliği, silme banyosundaki gibi yapılır.
5. Bebeğin cildine uygun nitelikte sıvı banyo ürünü (vücut şampuanı) kullanılır.
6. Yenidoğan bebeğin cildi hassas olduğu için lif kullanılmaz.
7. Dirsek veya bileğin iç kısmıyla ya da termometre ile su ısısı kontrol edilir. Önce vücudunun alt kısmı, sonra tüm vücudu suyun içine daldırılır.

8. Havlu açılır, alt bezi çıkartılır. Gerekiyorsa genital bölge temizlenir.
9. Bir kol bebeğin başının altından geçirilerek koltukaltından sıkıca kavranır. Diğer elle bacak ve poposunun altından tutulur.
10. Bebek küvete başı ve boynu dışarda kalacak şekilde yerleştirilir. Büyük bebekler oturur pozisyonda yıkanabilir.
11. Koltukaltından ve boynu kolun üzerine yaslanmış olarak tutmaya devam edilir.
12. Diğer elle hafif hareketlerle vücut yıkanır ve durulanır.
13. Bebek yine bir el koltuk altından destekleyecek şekilde tutularak, yüzüstü çevrilir, sırt ve bacakları yıkanır ve durulanır (Bkz. Resim 1).
14. Yenidoğanda en fazla ısı kaybı baş bölgesinden olduğu için, saçlar ve baş en son yıkanır ve bebeğin üşümesi engellenir.

Resim 1. Bebeğin Sırtının Desteklenmesi

- 15.** Kuvete koyulduğu şekilde sıkıca tutularak sudan çıkarılır ve temiz bir havlu üzerine yatırılır.
- 16.** Hızlı bir şekilde yumuşak hareketlerle tüm vücut kurulanır.
- 17.** Genital bölge de kurulandıktan sonra temiz bez bağlanır.
- 18.** Bebeğin altı bezlenirken göbek bağının üzerini kapatmamaya dikkat edilir.

19. Göbek bakımı, *standardına* uygun bakım yapılır.

20. Hızlı ve hassas bir şekilde giydirilir.

21. Malzemeler kaldırılarak işlem kaydedilir.

22. Eller *el yıkama standardına* göre yıkanır.